

D Z I E N N I K

DEPARTAMENTOWY RADOMSKI.

W RADOMIU DNIA 4. WRZEŚNIA ROKU 1814.

Nro. 10970. Prefekt Departamentu Radomskiego. 5

Dodatkowo do Urządzenia dttę 8 Lipca r, b, Nro. 8620, w Dzienniku Departamentowym umieszczonego, obwieszcza wszystkich WW. Podprefektów UUr. Woytów Gmin i JPP. Burmistrzów, iż Ludzie z Departamentu tutejszego z podwodami w obcy Departament przepędzeni, obowiązani są starać się uzyskiwać od Władz miejscowych tam gdzie uwolnieni zostaną łosowne Świadcstwa że istotnie dopiero z tego miejsca puszczeni byli, iżby przez ten środek bonifikacją uciążony przez przepędzenia Podwod Mieszkańców Łatwiej wyjednać można było.

Radom dnia 25. Sierpnia 1814.

(podpisano)

Kosicki Z. P.

Hassman Sek. Gen.

Nro. 11084 Prefekt Departamentu Radomskiego.

Gdy do Szpitala Wojskowego w Radomiu potrzebnym jest jeden Aptekarz Klasy II. i jeden Aptekarz Klasy III. z których oprócz racyi żywności, pierwszy Złp. sześć, drugi Złp. 3. dziennie, z Skarbu pobierać będą, podaje przeto Prefekt do publiczney wiadomości, z oświadczeniem, iż każdy chęć tej usłudze poświęcenia się mający, swą prośbę do Prefekta wraz z dowodami Kwalifikacyi przed 15. p. m. Września pccać winien

Radom dnia 30. Sierpnia 1814.

(Podpisano.)

Kosicki Z. P.

Hassmann Sek. Gen.

Nro. 9866. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Gdy niektórym Obywatelom i Mieszkancom Departamentu tutejszego do Mostu pod Janowcem, i Rachowem sławianego zabrane być mogły różne statki wodne, Drze-

wa i Rekwizyt, przeto ażeby wskutku Woli Rady Najwyższej takowych zaborów Likwidacye dla niyski i a bonifikacyi przed stawione bydz mogły, oawieszcza niniejszym wyz
 ikkich interesu waznych, iż kazdy podobne pretensye mający obowiązany jest użycze
 kwiliteya należyciści z tego zrodla na przypadajucey, zaopatrzwszy ją Leguluami do
 wodani, iakieśliby Rekwizyt, zabor potwierdzajace, i wywody słowne, Co do wartosci za
 branego statku (lub Rekwizytów) sporządzone, i tak użozone Likwidacye do własciwego
 W. Podprefekta przoslibywiac, ktory mliąc sobie w tey mierze wskazane przepisy, z
 weni Likwidacya ni wotług tych postąpné nieomieszką, Jeżeli więc ktory z tate. Coanów
 albo zupełnie zafalnych, albo też Leg. ioyeń dowodow naposiad, winien się natycam
 o uzyskanie takowych podpis od Komendy Budowniczy Woyskowej dozor nad
 czoną balową. Mo by mliącey, ja teras w Mieście Radomwie Departamentu
 przebywajucey, lub od W. Obniskiego Komisarza Departamentowego w Dobracu
 mionica Powiecie Soleckim zamieszkanie mliącego, iczeli tylko takowy Zabor z Jego
 stąpił wiadomością. Otrzągi przytym Prefekt wszystkich Interesowanych, iż iczeli
 eiąga iednego Miesiāca, z podajacim s wych Likwidacyi nie pospieszā się, szkoda z
 wyniknac mozęca wlesnoy przypiszą winie. gdy takowe poznięcy przyjetem
 Likwidacye pretencyi takowych, oddzielnie co do Mostu Janowieckiego, oddzielnie
 co do Mostu Rachowskiego podawać należy:

Radom dnia 26. Sierpnia 1814.
 (podpisano) Kosicki Z. P. Hassmann Sek. Gen.

Nro. 11083. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Na przedstawienie ze Dozywotni Dobr Narodowych Posiadacze do ciężarów nad
 zwyczajnych, iako to Liwerunków na Lata przyszłe pociągacem bydz nie powinni
 kę Prefekt otrzymał Rady Najwyższej odpowiedź takową w Słowach „ Rada Naj
 wyższa temczasowa Xięstwa Warszawskiego, odpowiadając W. Prefektowi na zapyta
 nei Jego z dnia 26. z. m. Nro 6248. względem pociągania Dozywotników do Nad
 zwyczajnych Liwerunków. oawieszcza, iż Dozywotnicy nie mogą bydz uwolnieni od
 nadzwyczajnych Liwerunków i w proporcyi sprawiedliwej Repartacyā oznaczoney

ponosić wiuni, wszakże tego co po obrachunku nad nalegosc z prawa naddadza,
 wnie uzyskanemi Kwitami udowodnia, i wynadgodzenie im poznięcy, bolzie wskazane
 (podpisano) X. H. L. U B E C K I.

Koncem zapobieżenia ustawicznym w tem przedmiocie przedstawionóm do publi
 cney stron interesowanych podaie wiadomości:
 Radom dnia 25. Sierpnia 1814.
 (podpisano) Kosicki Z. P. Hassmann Sek. Gen.

Nro. 11115. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Zpowodu zaszytych do Rady Najwyższej skark na niektórych Komendantów iż ca
 przyswoiwszy sobie Władzą zarządzenia w Okręgach sobie powierzonych przezraccze
 niem kwater rozprzesztrzenili takową samowolność do tego stopnia, że bez wszelkich zno
 szen z Komisaryami kwaterniczemi przeznaczają sami na kwatery Obywatelskie Domy
 nadzwyczajnym uciemżozoniem mieszkańców — Rada Najwyższa Uchwałą swoią z dnia
 23. Lipca zapadła, wzbraniając Komendantom wchodzić wlo. Urządzenia kwaternicze, zo
 bawia im wreszcie prawo dla zapobieżenia nieładowi i uciemżozeniu mieszkańców, re
 kwirując o kwaterze od Władz miejscowych, ktorych jest obowiązkiem takowym spra
 wiedliwym Rekwizycyom zadosyc czynić z zachowaniem iednakże równowagi.

W skutek przeto otrzymanego w tey mierze Reskryptu JW. Generała Gubernator
 Xięstwa Warszawskiego dtto 5/17. b. m. i r. Nro 8991. o takowym Rozpoządzeniu WW
 Podprefektów, i UUr. Burmistrzów dlu floswania się przez Działnik I. Departamentowy
 uwzadania.

Radom dnia 27. Sierpnia Roku. 1814.
 (podpisano) Kosicki, Z. P. Hassmann Sekr. Gen.

Nro. 11218. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Otrzymawszy Prospekt Dzieła pod Tytu em Ekonomia Polityczna, z pod praszy
 wylic mliącego, z względu na użyteczność Dzieła, Prospekt takowy do powszeclnoy wia
 domosci podaie, pewnym będąc, iż zasłuży na Uwagę swiat ych Obywateli tego Departa
 mentu. i że przez pomnożenie liczby prenumerandów, wydanie Dzieła na widok publi
 cney ułatwioném będzie. Radom dnia 25. Sierpnia 1814.

(podpisano) Kosicki Z. P. Hassmann Sek. Gen.

PROSPEKT DZIEŁA

Pod Tytułem *Ekonomia Polityczna* czyli proste wyłuszczenie iak się tworzą; rozdzielają i spożywają bogactwa Narodowe. przez *B. Say* po Francuzku wydane a przez *Damaza Dzierożyńskiego* na Oyczyfity ięzyk przełożone.

Oprócz powabów samey nauki o wzroście bogactw Narodowych traktującej podobne zachęcenie osob doświadczeniem i nauką znamienitych, ośmieliło mię w przedsięwzięciu i ukończeniu przełożenia na oyczyfity ięzyk pełnego zalety Dzieła Panna *Saya* pod tytułem *Ekonomia Polityczna* czyli proste wyłuszczenie: iak się tworzą, rozdzielają i spożywają bogactwa — Sam tytuł, co nappierwszą iest zaletą, zawiera w sobie cały zarys układu dzieła na pięć Xąg podzielonego — z których w pierwszy pibiegając całą sztukę tworzenia się plodów, pomoc i przeszkody; roztrząsa, iak tworzenie się Kapitałów wymaga nakładów w trzech Klasach, rolniczej, rękodzielnej i handlowej, i iak praca i umiętność w przekształceniu ich i w zastosowaniu wiadomości, stała się twórcami — w drugiey, w trzeciej i czwartej rozdzielenie się bogactw rozważając, zastanawia się szczególnie nad tym ożywnym duchem całej miedzienny przemysłu, którego nazywani pieniądźmi — Wyiaśnia naydokładniey całą teorię Systematów bankowych, wytyka ich zalety i wady — a okazawszy wartość postępu nayszacowniejszego Kruszczu, odkrywa zwodniwe i niebezpieczne Spekulantów wybiegi — w ostatniej spożycie, czyli zniszczenie rozrozniając od małotraktwa, z rądką dokłaćnością wyłuszcza o hodzenie się bogictw, podobne odradzaniu się nasady Rzeczyzycznego świata, gdzie opadłe w iesieni owoce roślin, w samym zniszczeniu mają związki przyszłego ich rozroznienia się. Pod tym względem zastanawia się, iak potrzeba publiczna i prywatna ma byđć przozorną i oszczędną czerpiąc z rogu obfitego bogactwa Narodowe. — Dzieła tego gatunku nie mogą byđć nadto upowszechnione.

Nie widać w nim usiłowania nadętego Pedantyzmu, który częstokroć nizezemną wytwornością wyrazów, przyćmieniem nayprostszych wyobrażeń, chce wpoić przekonanie o gruntowney swej Nauce i niepospolitey znajomości rzeczy. — Ani dostrzedz owey lekkości umysłu, którą igraszą popularności ukrywają niedołętek gruntowego obięcia — Nie opiera swoje rozumowanie na dowolnych przypuszczeniach; w rozwiązaniu zagadnień nie ucieka się do subtelnych badań dowcipnego urwienia — każda szczególna prawda nayprostszei przykładami objaśniona prowadząc do nowych dotcezeń, stała się zasadą następnyu wnioskom, a umysł z przeciwnością przebiegając rozległą przetrzeń prosteo doświadczenia, znalazł tym większą rozkosz w rozwadze, iż się unosi przekonaniem, iakoby własną siłą dążył po drodze prawd odkrywających się, nie czując się ziorodowanym w rozroznieniu i obięciu przedmiotów. — Wyrozumiałość przystępna połączona z ścisłym przezorney Dialektyki rozbiorem, któremu trudna do naśladowania prostota udzieliła całej mocy i zwięzłości rozumowania; trafność w wyborze przykładów i objaśnień; nieznaczne przejście od nayprostszych do nayzawilszych prawd zbyt rozgaśnioney nauki, łącząc doświadczenie z prawidłami, zalecają znajomość nieszczego dzieła równie tym, którzy w posiadanej nauce Ekonomii polityczney z upodobaniem przeglądają nayodlegleyszych prawd zbliżone wnioski, iak i tym, którzy w Administracyi prywatney, i potoczney życia przykładach, przemysłu Rolniczego, Rękodzielney, Handlowego, słowem Administracyi ogólney i publiczney dokładne zasady powziąć żądają. — Prawodawca i Obywatel równy użytek z podobnego Dzieła czerpać może, pierwszy, ażeby nie krępował, lub nie osłabiał sprężyn przemysłu, drugi, ażeby użytecznym stał się narzędziem własney i Narodowey pomysłności. Wiele tu znajdujemy uwag lyczających się nawet zamożności naszego Kraiu, podług jego szczególnego położenia — Co prostota i Duch ludzkości sławnych sekty Ekonomistów wyśledziły, czego się *Stewart* domyślał — co geniusz *Smita* spostrzegł, objął, przewidział i utworzył, to baczna biegłość i trafny rozsądek *Saya* umiał połączyć, porównać, sproflować (a) i nową ukazać drogę. — Koż stał Autor ze wszystkich dotąd

(a) Przemilczaniem imy sławnych Ekonomistów uniemożliwiam ich więćności — *Lan-*
derdalle — chciał poprawić *Smita* w rozumieniu o *Kapitałach*. — *Canille* za-
wiera bardzo wiele uwag politycznych. *Canard* chciał stać drugi *Stewart*

najprzedniejszych dzieł w tym gatunku wysłanych, i rozpieczętowane tam i owdzie prawdy, zręcznie w jedną całość powiązawszy, rozprzerzeń dawne doświadczeniem utwierdzone zasady, potworzył nowe wnioski, i do najprostszych zaślawał wzorów. Nie uwodził się on w całe tym dachem sromactwa, który przyznając swemu Narodowi pierszeństwo, podchlebia osobistej próżności; oddać sprawiedliwość przemysłowi i wynalazkom innych Narodów; wykazać razem źródło pożyteczności i przyczynę; słowem: naucza, przekonywa, i bawi.

A co się tycze niniejszego tłumaczenia, tam mocniej czulem w całej obszerności trudność i niebezpieczeństwo zawodu, im bardziej przekonany jestem, ile niedokładność tłumaczeń w jakimkolwiek bądź rodzaju, zasiał zasilenia uwłacza zamocności o czystego języka i Literatury. — Częstokroć bowiem tok o czystej mowy kalczy myśli Autora, i nawzajem narodowego języka swobodę, kępować zwykła w wysłowieniu cudzoziemszczyzna. — Niebydź niewolnikiem wzoru, nieodstępować myśli Autora, przejąć jego Dacha, zachować trawiermiernicy czystość i zwrot o czystej mowy, czyli co jedno jest, utrzymać zgodność myśli i stylu! to są przepisy zdrowym rozsądkiem uporządkowane. — Lecz w tłumaczeniu dzieł, plodów pięknego dowcipu, podobna niekiedy działalność imaginacji i namiętności, w podobnym charakterze, przolewając w duszę tłumacza czarującą wdzięki całego obrazu, udziela czasem natchnienia i farb do

metafizyce, w Ekonomii politycznej nieb pewności matematycznego języka — Kondytlak ztehuących prostotą dzieł rbanie sławny iak użyteczny tym którzy go bardz łatwym nie uważają i piśmie Ekonomii politycznej du commerce et du gouvernement considers l'un relatifement à l'autre pomimo dowolnych przypuszczeń mieści wielu spostrzeżeń trafnych a zwyczajną zwięzłością — Szleizer przystuguie się treścią zbranych uwag ekonomicznych, i wiele innych późniejszych mają swe zalety. Zaden z nich jednak nie może iść w porównanie z dziełem Say's. Porównanie usw tlioh systematów ekonomii politycznej wraz z literaturą; od kilku lat rozpoczęte i w znacznej części przezemnie wypracowane, po wyliceniu niniejszego tłumaczenia, wyludnym także zostanie, jeśli okoliczności nie wzbronią.

oddania całości wizerunku, który będąc plodem rozszkolszonego Geniuszu, przyćmienie rozwija. — Splata on trudny wprawdzie, cc powabny z rozlicznych kwiatów, jeden wieńiec. Niegardzi wprawdzie i duch filozoficzny wdziękami ożywiającemi prawdę, jedność atoli i storność widoczniejszą i konieczniejszą będąc zasadą [w dziełach rozumu] powoływania, obojtrza bardziej przezorność tłumacza, wymagając po nim obięcia całej nauki, mającej za cel udowodnienie jedney prawdy, lub jednego zagadnienia rozstrzygnięcia, wymaga tem samemu dokładnego poznanie każdego szczegółu ogniwa prawdy z sobą na wzajem spojonych. — Podobność (analogie) wyobrazień i myśli przewodnicząc rozbirowi, w dziełach rozumowania, wymaga po tłumaczu dokładnej znajomości nie tylko języka wyrazów, lecz języka umiętności. — Przejęty tą prawdą, z nieśmiałością wydaie niniejsze tłumaczenie dzieła pełnego zalety, gdzie trafne połączenie gruntowności z wdziękami profloty, czyni go wzorowym. — I lubo pracując i dokonając się dawniej w tym zawodzie, miałem zięczność oswoienia się z wyobrazzeniami nauki, daleki jestem od mniemania, ażeby niniejsze tłumaczenie odpowiedziało pochlebnemu wezwaniu, którym zaszczycony zostałem; dołożyłem atoli wszelkney usilności, ażeby jasność i proflota stylu, w całym ciągu dzieła przewodniczyły wyrozumiałości; nadzieję zaś łaskawego przyjęcia czyni mi tylko powodowanie się o tym samym a nigdy niespowszechniałym naszego Polskiego Heracego przepisem:

Śłużmy poczciwey sławie, a iako kto może

Niech dla pożytku dobra spólnego pomoże.

Gdy wydawca nie uwodzi się żadnem widokami zysku, Prenumerata niniejszego tłumaczenia, pomimo nierównie wyższych kosztów drukarni w naszym kraju, mniej od wartości oryginalnego dzieła kosztującego dwadzieścia cztery franki na wydawcu. — Tłumaczenie zaś w dwóch tomach in 8vo. Maiori złotych 36 po-
stawia się.

Przyimie się prenumerata z podpisem wydawcy i Kolektorów:

w Warszawie w księgarni Zawadzkiego i Komp.

w Wilnie u Józefa Zawadzkiego Typografa Uniwersitetu.

w Bydgoszczy u Dzieżożyńskiego Patrona przy Trybunale I. Instancyi [Departamentu Bydgoskiego, wydawcy i tłumacza niniejszego dzieła.

) 214 (

Warunki prenumeraty: Płaci się połowę Złot. 18 za biletem, który przez Poczta od wydawcy lub za zgłoszeniem się od kolektorów każdy pod adresem swoim otrzyma, a po wyjsciu pierwszego Tomu i wydaniu podług biletów; na drugi Tom tyle się zapłaci i podobnie się postąpi.

Smiem załączyć zaszczycającą mię odezwę JW. Prezesa Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk w Jmieniu Towarzystwa, która ile przydaie zalety oryginalowi dzieła tyle poohlebna stała się rekoymią usilności tłumacza, ażeby usprawni wiadliwit zachęcenie w którym chlubną już skutecznionej pracy znajduie nadgrode

P R E Z E S

Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk.

Odebrawszy od WWMcPana Prospekt tłumaczenia 'Ekonomii polityczney P. Sasa nie zaniedbał donieść Towarzystwu o tey chwalebncy pracy gorliwego o dobro Rodaka. — Towarzystwo pragnie zachęcić WWMcPana, w tak użytecznym zamiarze i postanowiło prenumerować sześć Exemplarzy dzieła, do Biblioteki swoicy. WWMcPan bydz zawsze przekonany, iż Towarzystwo mile przyjmowac wiadomości o posłępie pracy Jego, i przyjmiecy wyraz moiego racelnego szacunku.

Staszyc, Prezes

L. Osinski, Sekr.

Bydgoszcz, dnia 10 Lipca 1814.
